

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 271/2018-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. júna 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Marekom Gutikom, Armádna 5, Trenčín, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2, 4, čl. 13 ods. 4 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na ochranu občianskej cti, ľudskej dôstojnosti, dobrej povesti a ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11 S 172/2016-30 z 2. novembra 2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Asan 13/2017 z 9. augusta 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. novembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 16. mája 2018, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2, 4, čl. 13 ods. 4 a čl. 152 ods. 4 ústavy, základného práva na ochranu občianskej cti, ľudskej dôstojnosti, dobrej povesti a ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 1 dohovoru uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 S 172/2016-30 z 2. novembra 2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Asan 13/2017 z 9. augusta 2017 a ktorou sa sťažovateľ domáha vydania nálezu o porušení uvedených základných práv, zrušenia oboch rozhodnutí a vrátenia veci na nové prejednanie a rozhodnutie, vyslovenia zákazu pokračovania v porušovaní označených základných práv, priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 33 000 € a náhrady trov právneho zastúpenia pred ústavným súdom a uloženia povinnosti krajskému súdu odstrániť nečinnosť príkazom na predloženie návrhu na začatie konania o nesúlade § 449 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Správny súdny poriadok“ alebo „SSP“) s predpisom vyššej právnej sily.

2. Ako zo sťažnosti, z jej doplnenia a z pripojených príloh vyplynulo, sťažovateľ sa žalobou doručenou krajskému súdu 16. augusta 2016 domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Okresného úradu Trenčín (ďalej aj „žalovaný“) č. OU-TN-MPO-2016/020787 zo 14. júna 2016. Žalovaný týmto rozhodnutím zamietol odvolanie sťažovateľa a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Okresného úradu Trenčín, odboru všeobecnej vnútornej správy č. 632/2015031355Heg z 8. decembra 2015, ktorým prvostupňový správny orgán podľa

§ 76 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“) zastavil konanie o priestupku na úseku práva na prístup k informáciám podľa § 42a ods. 1 zákona o priestupkoch, ktorého sa mala dopustiť obvinená [REDAKOVANÉ], a to z dôvodu, že skutok nie je priestupkom, a sťažovateľovi uložil povinnosť uhradiť štátu trovy konania vo výške 16 €. Konanie o priestupku sa začalo na návrh sťažovateľa podaný 2. novembra 2015.

3. Priestupkovému konaniu predchádzala žiadosť sťažovateľa o poskytnutie informácie podľa § 15 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, ktorá bola odmietnutá rozhodnutím Okresného úradu Trenčín, odboru výstavby a bytovej politiky č. OU-TN-OVBP-2015/026020-2 zo 17. septembra 2015 v spojení s rozhodnutím Okresného úradu Trenčín, odboru opravných prostriedkov č. OU-TN-OOP4-2015/029581-004/143/2015/Sla z 29. októbra 2015 s odôvodením, že s požadovanou informáciou povinná osoba nedisponuje. Následne sťažovateľ podal návrh na začatie konania o priestupku na úseku práva na prístup k informáciám podľa § 42a zákona o priestupkoch. Pretože podľa § 68 ods. 1 zákona o priestupkoch sa o priestupku na úseku práva na prístup k informáciám koná len na návrh, sťažovateľ sa podľa § 72 písm. d) zákona o priestupkoch ako navrhovateľ stal účastníkom priestupkového konania.

4. Krajský súd uznesením č. k. 11 S 172/2016-30 z 2. novembra 2016 žalobu sťažovateľa podľa § 98 ods. 1 písm. e) SSP odmietol ako žalobu podanú zjavne neoprávnenou osobou a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov konania. Krajský súd záver o tom, že sťažovateľ nebol osobou oprávnenou na podanie žaloby a neprináleží mu aktívna procesná legitímácia, odôvodnil po odcitovaní najmä § 2 ods. 1, 2, § 177 ods. 1, § 178 ods. 1 SSP tým, že *„Nakoľko sa (však) v priestupkovom konaní rozhoduje výlučne o vine a sankcii obvineného z priestupku, rozhodnutie o priestupku sa tak priamo týka len obvinenej osoby. Priestupkové rozhodnutie svojimi účinkami neovplyvňuje právnu pozíciu žalobcu, t. j. nezasahuje do právnej sféry žalobcu a ani nespôsobuje zmenu jeho právneho postavenia. Preskúmaným rozhodnutím*

žalovaného, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej moci o zastavení priestupkového konania, nebolo rozhodnuté o žiadnych právach alebo povinnostiach žalobcu. Preto žalobca ako navrhovateľ priestupkového konania nemohol byť ukrátený na svojich právach.“. Uznesenie krajského súdu č. k. 11 S 172/2016-30 z 2. novembra 2016 bolo sťažovateľovi doručené 18. novembra 2016 a nadobudlo právoplatnosť.

5. Sťažovateľ – nezastúpený advokátom – proti právoplatnému uzneseniu krajského súdu č. k. 11 S 172/2016-30 z 2. novembra 2016 podal kasačnú sťažnosť, ktorú odôvodnil tým, že krajský súd mu znemožnil nesprávnym procesným postupom ako účastníkovi konania uskutočnenie jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 440 ods. 1 písm. f) SSP], rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 440 ods. 1 písm. g) SSP], a tým, že krajský súd porušil zákon, pretože podanie bolo nezákonne odmietnuté [§ 440 ods. 1 písm. j) SSP]. Sťažovateľ poukázal okrem iného na to, že bol správnym orgánom poučený o tom, že jeho rozhodnutie je preskúmateľné súdom. Pokiaľ sťažnosť podal bez zastúpenia advokátom, vysvetlil, že tak postupoval preto, že povinné zastúpenie advokátom v konaní o kasačnej sťažnosti (§ 449 SSP) považuje za neústavné a pre jeho stanovenie neexistuje žiadny racionálny ani logický dôvod.

6. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 10 Asan 13/2017 z 9. augusta 2017 kasačnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 459 písm. d) SSP odmietol ako neprípustnú a náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov nepriznal. Neprípustnosť kasačnej sťažnosti odôvodnil najvyšší súd tým, že sťažovateľovi doručené uznesenie krajského súdu o odmietnutí žaloby č. k. 11 S 172/2016-30 z 2. novembra 2016 „obsahovalo riadne poučenie o povinnom zastúpení advokátom v kasačnom konaní... Kasačná sťažnosť bola vyhotovená a podpísaná samotným sťažovateľom. Vzhľadom na to, že v zmysle ustanovenia § 449 ods. 1 S. s. p. sa vyžaduje, aby kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa boli spísané advokátom, zatiaľ čo v prejednávanom prípade táto podmienka splnená nebola, napriek riadnemu poučeniu sťažovateľa o povinnosti podľa ustanovenia § 449 S. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd, kasačnú sťažnosť sťažovateľa podľa

§ 459 písm. d/ S. s. p. ako neprípustnú odmietol.“. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 10 Asan 13/2017 z 9. augusta 2017 bolo sťažovateľovi doručené 30. augusta 2017.

7. Sťažovateľ porušenie ním označených základných práv v sťažnosti doručenej ústavnému súdu odôvodnil tým, že krajský súd i najvyšší súd vykladali aplikované ustanovenia svojvoľne, ignorovali rozhodujúce skutočnosti a dôkazy a ich rozhodnutia odporujú základným hodnotám právneho štátu. Správne súdy neodstránili nezákonnosť rozhodnutí správnych orgánov a nevzali do úvahy ani to, že sťažovateľovi uložená povinnosť nahradiť trovy štátu vo výške 16 € bude vymáhaná exekučne, ako o tom svedčí výzva Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z 26. januára 2017, ktorú sťažovateľ k sťažnosti pripojil. Najmä správne súdy nevzali do úvahy, že v priestupkovom konaní po vylúčení [REDAKOVANÉ], ktorá ako podozrivá z priestupku nemohla rozhodovať v priestupkovom konaní, napokon rozhodol Okresný úrad Trenčín – majetkovoprávny odbor, ktorý na rozhodovanie o odvolaní sťažovateľa nebol príslušný. Právne postavenie sťažovateľa rozhodnutím správnych orgánov muselo byť dotknuté už len preto, že mu bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania štátu. Nezákonné rozhodnutia správnych orgánov a súdov porušili i sťažovateľovo právo na ochranu jeho dobrého mena a cti. Tým, že sa súdy odmietli vecou sťažovateľa zaoberať, porušili jeho právo na prístup k súdu, a teda i právo na súdnu a inú právnu ochranu a rovnako aj právo na účinný prostriedok nápravy. Najvyšší súd ignoroval potrebu „vyhlásiť nesúladosť a protiústavnosť § 449 ods. 1“ Správneho súdneho poriadku s ústavou. Požadovať právnické vzdelanie pre podanie kasačnej sťažnosti, ktorou sa sťažovateľ domáhal ochrany základných práv, je šikanou zo strany štátu, porušuje zmysel a účel zákona a marí realizáciu základných práv. Navyše prikazuje sťažovateľovi „zveriť priebeh a výsledok konania v podstate náhodne hocikomu s titulom napr. JUDr. len preto, že je v nejakom zozname, hoci daný zoznam vôbec nezaručuje uplatnenie zákona o advokácii v praxi tak ako to vyžaduje zákon sám“. Právo na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy je právom, a nie povinnosťou občana. Ak by štátne orgány konali v súlade so zákonom, nebolo by potrebné podávať ani kasačnú sťažnosť.

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

10. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Sťažovateľ namieta porušenie týchto ustanovení ústavy a dohovoru:

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 1 ods. 2 ústavy Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 12 ods. 4 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 12 ods. 4 ústavy nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody.

Podľa čl. 13 ods. 4 ústavy pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.

Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Podľa čl. 1 dohovoru vysoké zmluvné strany priznávajú každému, kto podlieha ich jurisdikcii, práva a slobody uvedené v Hlave I tohto Dohovoru.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

13. Sťažovateľ namieta porušenie týchto základných práv jednak uznesením krajského súdu č. k. 11 S 172/2016-30 z 2. novembra 2016 a jednak uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 10 Asan 13/2017 z 9. augusta 2017.

14. Ústavný súd sa zaoberal najprv tou časťou sťažnosti, ktorá smerovala proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 10 Asan 13/2017 z 9. augusta 2017, ktorým najvyšší súd odmietol kasačnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 459 písm. d) SSP, pretože nepovažoval za splnenú podmienku podľa § 449 SSP.

15. Podľa § 449 ods. 1 SSP sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 449 ods. 2 SSP povinnosti podľa odseku 1 neplatia, ak

a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d) (t. j. o správnej žalobe v sociálnych veciach alebo vo veciach azylu, pozn.),

c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.

16. Najvyšší súd vychádzal z toho, že kasačná sťažnosť sťažovateľa nebola spísaná advokátom napriek tomu, že sťažovateľ bol v uznesení krajského súdu riadne o potrebe takéhoto postupu poučený. Sťažovateľ v sťažnosti ústavnému súdu spochybňoval ústavnú súladnosť zákonom stanovenej povinnosti povinného zastúpenia advokátom.

17. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo

procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

18. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

19. Kasačná sťažnosť je opravným prostriedkom v správnom súdnictve, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu (§ 438 SSP). Kasačná sťažnosť je prípustná proti každému právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu, ak Správny súdny poriadok neustanovuje inak (§ 439 ods. 1 SSP). Zákon však výslovne vymedzuje dôvody kasačnej sťažnosti (§ 440 SSP), jej náležitosti (§ 445 SSP) a predpisuje i povinné zastúpenie sťažovateľa advokátom (§ 449 SSP).

20. Tieto pravidlá týkajúce sa kasačnej sťažnosti majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím krajského súdu. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Otázku posúdenia prípustnosti kasačnej sťažnosti rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti kasačnej sťažnosti s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa v prípade, ak zákonné pravidlá označujú za danej situácie kasačnú sťažnosť za neprípustnú. Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľa.

21. Pretože v prípade sťažovateľa je zrejmé, že sťažovateľ napriek riadnemu poučeniu nesplnil podmienku prípustnosti kasačnej sťažnosti podľa § 449 SSP, nemožno

dospieť k záveru o tom, že jej odmietnutie najvyšším súdom z tohto dôvodu by mohlo zakladať porušenie sťažovateľom označených práv. Najvyšší súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom posúdil splnenie podmienok, za ktorých môže o kasačnej sťažnosti konať. Podľa názoru ústavného súdu nemožno napadnuté uznesenie najvyššieho súdu považovať za neodôvodnené. Ústavný súd nezistil ani žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu, t. j. taký, ktorý by nemal oporu v zákone.

22. Medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom základných práv sťažovateľa, ktorých porušenie namieta, neexistuje teda taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Uznesenie najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu nemožno (z už uvedených dôvodov) považovať za arbitrárne a nezlučiteľné s aplikovanými ustanoveniami Správneho súdneho poriadku, a preto je z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné.

23. Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 10 Asan 13/2017 z 9. augusta 2017 podľa § 25 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

24. Ústavný súd sa ďalej zaoberal tou časťou sťažnosti, ktorá smerovala proti uzneseniu krajského súdu č. k. 11 S 172/2016-30 z 2. novembra 2016.

25. Pri posudzovaní tejto časti sťažnosti ústavný súd poukazuje najprv na skutočnosť, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

26. Podstata a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

27. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

28. Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy môže vzhľadom na princíp subsidiárnej právomoci ústavného súdu zásadne smerovať iba proti právoplatnému rozhodnutiu orgánu verejnej moci, ktorý vo veci rozhodol po vyčerpaní všetkých opravných prostriedkov, resp. iných právnych prostriedkov nápravy, ktoré mal sťažovateľ k dispozícii v poslednom stupni (IV. ÚS 85/2013).

29. Sťažovateľ podal proti právoplatnému uzneseniu krajského súdu č. k. 11 S 172/2016-30 z 2. novembra 2016 kasačnú sťažnosť podľa § 438 SSP, ktorej prípustnosť odôvodnil okrem iného aj tým, že krajský súd mu znemožnil nesprávnym procesným postupom ako účastníkovi konania uskutočnenie jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 440 ods. 1 písm. f) SSP], a tým, že krajský súd porušil zákon, pretože podanie bolo nezákonne odmietnuté [§ 440 ods. 1 písm. j) SSP].

30. Ústavný súd považuje kasačnú sťažnosť za účinný právny prostriedok ochrany základných práv v správnom súdnictve, ktorým sa zaoberá iný orgán verejnej moci

(najvyšší súd), ktorý disponuje aj potrebnou právomocou poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľov (napr. III. ÚS 514/2017). Ústavný súd preto v prípade súbežne podanej kasačnej sťažnosti a sťažnosti ústavnému súdu považuje sťažnosť ústavnému súdu za predčasne podanú s tým, že zaoberať sa tvrdeným porušením základných práv kasačnou sťažnosťou napadnutým rozhodnutím sa môže až po rozhodnutí kasačného súdu.

31. Avšak predpokladom zachovania lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu proti rozhodnutiu krajského súdu so záverom, že táto začína plynúť od doručenia rozhodnutia kasačného súdu sťažovateľovi – obdobne ako pri dovolaní v civilnom sporovom konaní (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde) – je taký postup sťažovateľa, ktorý sám svojím konaním neznemožní preskúmanie dôvodov svojej kasačnej sťažnosti. Ústavný súd považuje preto lehotu na podanie ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu krajského súdu v správnom súdnictve v takom prípade za zachovanú aj vtedy, ak kasačný súd odmietne kasačnú sťažnosť, avšak nie v prípadoch odmietnutia kasačnej sťažnosti pre oneskorenosť jej podania či nedostatok náležitosti alebo z iných obdobných dôvodov, napríklad aj v prípade zastavenia kasačného konania pre späťvzatie kasačnej sťažnosti sťažovateľom (§ 460 SSP). Pokiaľ totiž má sťažovateľ k dispozícii v podobe kasačnej sťažnosti účinný prostriedok nápravy na ochranu jeho základných práv a slobôd, na ktorého použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, avšak nevyužije ho zákonom predpísaným spôsobom, nemôže ústavný súd považovať za splnenú podmienku využitia opravných prostriedkov pred podaním ústavnej sťažnosti (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

32. Ako z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 10 Asan 13/2017 z 9. augusta 2017 vyplýva, v prípade sťažovateľa bola jeho kasačná sťažnosť odmietnutá podľa § 459 písm. d) SSP, t. j. preto, že sťažovateľ nesplnil podmienku povinného právneho zastúpenia podľa § 449 SSP. Pretože ústavný súd nepovažoval toto rozhodnutie najvyššieho súdu za ústavne nekonformné a s odmietnutím kasačnej sťažnosti z tohto dôvodu sa stotožnil, dospel zároveň k záveru, podľa ktorého v prípade sťažovateľa, ktorý sám spôsobil odmietnutie svojej kasačnej sťažnosti, nezačala lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa § 53

ods. 3 zákona o ústavnom súde proti rozhodnutiu krajského súdu plynúť až dorúčením rozhodnutia o kasačnej sťažnosti sťažovateľovi.

33. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

34. Pretože uznesenie krajského súdu č. k. 11 S 172/2016-30 z 2. novembra 2016 bolo sťažovateľovi doručené 18. novembra 2016 a sťažovateľ sťažnosť proti tomuto uzneseniu doručil ústavnému súdu až 3. novembra 2017, bola jeho sťažnosť ústavnému súdu podaná oneskorene. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v časti, v ktorej smerovala proti uzneseniu krajského súdu č. k. 11 S 172/2016-30 z 2. novembra 2016, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

35. V dôsledku odmietnutia sťažnosti ako celku bolo už bez významu zaoberať sa ostatnými procesnými návrhmi sťažovateľa týkajúcimi sa priznania primeraného zadosťučinenia a uloženia konkrétnych povinností správnym súdom.

36. Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júna 2018